

СУОЛОТИ МУҲИМ ДАР ЗИНДАГИИ ИНСОНИ МУСУЛМОН (3)

[Тоҷики – Tajiki – طاجيکيۃ]

2010 - 1431

islamhouse.com

أسئلة مهمة في حياة المسلم (٣)

« باللغة الطاجيكية »

2010 - 1431
islamhouse.com

13. Тафовути номҳо ва сифоти Худованд дар чист?

Номҳои Худованд ва сифоти ӯ дар ду чиз бо ҳам муштарак ҳастанд; яке дар ҷои будани истиёза (паноҳ ҷустан) ба онҳо ва дигар ҷавози савганд хӯрдан бад-онҳо. Аммо аз чанд ҷиҳат дорои тафовутҳо ҳастанд: Аввал ин ки изҳори убудият нисбат ба номҳо ҷои аст, мисли Абдулкарим, ҳамчунин мухотаб қарор додани асмои ӯ дуруст мебошад, мисли гуфтани ё Карим, дар ҳоле ки ин ду амр дар бораи сифот сидқ намекунад ва наметавон масалан гуфт: ё Каррамаллоҳ ё номи касеро Абдулкарим гузошт. Дувум, сифот аз исми муштак мешаванд ба унвони мисоли сифати «рахмат» аз исми «рахмон» иштиқоқ ёфтааст, аммо акси ин амр ҷои намебошад. Тафовути сеюми он ду ин аст, ки исми аз афъоли ӯ гирифта намешавад, мисол: аз афъоли Худованд "Ғазаб" аст, ва мо наметавонем ки бигуем аз номҳои худованд "Ал Ғозиб" аст, аммо сифатҳои бошанд мумкин аст ки аз афъолаш иштиқоқ шаванд: мисли сифати "Ғазаб" мо уро барои Худованд исбот мекунем, чунки ғазаб аз афъоли Худованд аст.

14. Мафҳуми имон ба фариштагон чист? Иборат аст аз имон ба вуҷуди онон ва ин ки фариштагон навъи хосе аз офаридаҳои Худованд ҳастанд ки Худованд онҳоро барои ибодат қардану ба ҷо овардани амрҳои халқ қардааст. Қуръон дар мавриди онон чунин мефармояд: *“Балки бандагони гиромӣ ва мӯхтараме ҳастанд, ки ба ҳеч ваҷҳ аз итоъату ибодат ва иҷрои фармон сарпечӣ намекунанд. Онон он қадар муаддаб ва фармонбардори Худованданд, ки ҳаргиз дар суҳан гуфтан бар ӯ нешӣ намегиранд ва танҳо ба фармони*

Ў кор мекунанд, на фармони каси дигаре” (Ал Анбиё; 27).

Имон ба фариштагон аз имон овардан ба чаҳор чиз аст, ки иборатанд аз: 1. Имон ба вучуди онон; 2. Имон ба вучуди фариштагоне, ки аз тариқи Қуръон ва ҳадис исми ононро о медонем, монанди Чибриил; 3. Имон ба хусусиёте, ки аз тариқи Қуръон ва ҳадис дар бораи онҳо ба мо расидааст, мисли азамат ва бузургии зоти онон; 4. Имон ба вазифаҳо ва корҳои, ки ҳар кадом аз фариштагон мукаллаф ба анҷоми он ҳастанд, монанди Малакулмавт.

15. Қуръон чист? Қуръон, сухани Худованд аст, ки аз ҷониби Ў нозил шуда ва ба сӯйи Ў боз мегардад. Китобе, ки Худованд худ ба ҳуруф ва асвоти он такаллум намуда ва Чибриил онро ба Муҳаммад расулуллоҳ иблаг кардааст. Дигар китобҳои, ки Худованд онҳоро бар Паёмбарони худ нозил фармуда ба ҳамин наҳв каломуллоҳ будааст.

16. Оё бо рӯчу ба Қуръон аз мурочиъа ба суннати Паёмбар (с) бениёз мешавем? На, зеро суннат муфассири Қуръон аст ва ҷузиёти дин ба мисли намозро фақат бо суннат метавон шинохт, ва Худованд моро амр кардааст ки ба суннат баргардем ва аз он истифода барем, чунонеки дар ин оят омадааст: *"Ва ончиро ки Расул барой шумо овардааст (шариъат) пас уро бигиред. (ба у амал кунед)"* (Алҳашр;7) Дар ҳамин робита Паёмбар (с) чунин фармудаанд: *"Бидонед, ки ду чиз ба ман ато шудааст: Қуръон ва чизе ҳаммонанди он, ки ҳамроҳи он аст (суннати ман). Мебинам рӯзгоре фаро мерасад, ки дар он марди сер бар тахташ така зада (озманду чоҳталаб) ва ба мардум мегӯяд: Танҳо ҳалоли Қуръонро ҳалол бишморед ва танҳо аз ҳароми он бипарҳезед".* (Аҳмад ва Абудовуд).

17. Мафҳуми имон ба паёмбарон чист? Мафҳуми он ин аст, ки боварии комил дошта бошем Худованд бар ҳар уммате паёмбаре аз худи он уммат барангехта, то \bar{u} он қавмро ба парастииш ва ибодати танҳо Худованд ва инкори ҳар он чи ғайри \bar{U} ст, даъват кунад.

Бояд имон дошта бошем, ки ҳамаи паёмбарон ростгӯянд ва мавриди таъйиди Худованд бар роҳи рост ҳастанд, парҳезгору бузургвору некӯкоранд ва ҳидоятшудаву ҳидоятгаранд. Мебоист бар ин эътиқод дошта бошем, ки онон рисолати худро тамом ва комил ба қавми худ иблаг кардаанд ва дар маъмурияти худ кӯтоҳӣ нанамудаанд. Имон ба он мусталзими ин аст, ки яқин дошта бошем, ки онон бартарин ва шарифтарин инсонҳо ҳастанд ва аз таваллуд то замони вафот аз ширк варзидан ба Худованд пок ва муназзах будаанд.

18. Анвои шафоат дар рӯзи қиёмат кадоманд? Аввал шафоати узмо (бузург) аст ки он хоси Паёмбари Ислом (с) аст ва мавқеи он ҳангомest, ки мардум дар рӯзи қиёмат баъд аз панҷоҳ ҳазор сол, мунтазири судури ҳукми илоҳӣ дар бораи сарнавишташон мебошанд. Дар ин вақт аст, ки Паёмбари ислом (с) аз Худованд барои уммати худ талаби шафоат менамояд. Ин ҳамон мақоми маҳмудест, ки Худованд башорати онро ба Паёмбар (с) додааст. **Дувум** шафоате аст, ки бо он аз Худованд хоста мешавад то дарҳои бихишт ба рӯи мӯъминон кушода шавад.

Аввалин касе, ки шафоати ин корро мекунад Паёмбари ислом (с) аст ва уммати \bar{u} аввалин уммате ҳастанд, ки ба бихишт ворид мешаванд. **Севум** шафоати яктопарастоне аст, ки маҳкум ба чашидани азоби дӯзах ҳастанд.

Онон шафоат мешаванд, то дучори он азоби ҳавлноқ нагарданд. **Чаҳорум** шафоати яктопарастони саркаш ва гуноҳкороне, ки ба азоби чаҳаннам дучор шудаанд ва дар оташи он гирифтор омадаанд, онон низ шафоат мешаванд, то аз азоби дӯзах ба дар оянд. **Панҷум** шафоат барои иртиқои мартаба ва ҷойгоҳи аҳли биҳишт аст. **Шашум** шафоати мӯъминоне аст, ки аз Худованд хоста мешавад, то бидуни ҳисобу китоб вориди биҳишт шаванд. Аз ҳамин рӯ Худованд афроди бешумореро, ки танҳо Худ шумори ононро медонад, аз оташи дӯзах раҳонида ва вориди биҳишташон мекунад.

Ҳафтум шафоате аст, ки аз Худованд хоста мешавад, то дар мучозот ва азоби дӯзахиён тахфифе қоил шавад. Ин шафоат ҳам ҳаммонанди шафоати навъи аввал хоси Паёмбари ислом (с) аст, ки эшон онро барои коҳиши азоби амӯяшон Абӯтолиб аз Худованд хостор шуданд. Дар соири анвоъи шафоатҳо, дигар паёмбарон, авлиё, фариштагон ва шуҳадо низ дорои ҳаққи шафоат ҳастанд, аммо ҳаққи тақаддум ба Паёмбари Ислом (с) тааллуқ дорад. Ҳаштум ин ки Худованд бо раҳмату мағфираташ аз оташи дузах мардумеро ки имон ба тавҳид доштанд локин гунаҳкор буданд бидуни шафоъати касе берун мекунад ва дохили ҷаннат мекунад ва ҳисоби онҳоро ба ғайр аз Худованд касе намедонад.

19. Оё кумак хоستان ва истиъонат ва талаби шафоат аз зиндагон ҷоиз аст? Бале, ҷоиз аст ва Худованд мардумро ба кӯмак кардан ба якдигар ташвиқ намуда ва фармудааст: “*Дар роҳи некӣ ва парҳезгорӣ ҳамдигарро ёрӣ ва пуштибонӣ намоед*” (Алмоида; 2).

Паёмбар (с) ҳамчунин фармудаанд: *“То замоне, ки бандае дар пай кумак ба бандаи дигаре аст, Худованд низ дар пай кумаки уст”* (Муслим).

Аммо шафоъат фазилати бисёр бузург дорад, ки маънояш "Миёнарави мебошад", чуноне ки Худованд мефармояд: *" Ва касе шафоъате бикунад ки шафоъати нек бошад аз ин шафоъаташ барой у насибе аст"*(Ан Нисо; 85) ин чунин Расулуллоҳ (с) мефармояд: *“Ба якдигар шафоъат кунед, то подоши нек бибаред”*. (Бухорӣ).

Ва ин масъала дар сурати фароҳам омадани чаҳор шарт дорад: **1.**Талаби кумак ё шафоъат аз зиндаҳо бошад чунки талаби шафоъат ё кумак аз мурда дуъо номида мешавад ва мурда дуъоро нахоҳад шунид. Худованд мефармояд; *" Ва агар шумо онҳоро дуъо кунед онҳо шуморо нахоҳанд шунид ва агар бишунаванд бароятон ҷавобе нахоҳанд дод "* (Фотир; 14)пас чигуна аз мурда талаб карда мешавад дар сурате ки худи он мурда эҳтиёҷ ба дуъой зиндаҳо дорад, ва ҳангоме ки инсон аз дунё мегузарад амалҳояш катъ мегардад ва ба худ дигар фойдае расонида наметавонад магар он дуъохое ки зиндаҳо дар ҳақаш мекунанд савобаш ба у хоҳанд расид, чуноне ки Паёмбар (с) мефармояд: Вакто ки фарзанди Одам аз дунё мегузарад амалҳояшон катъ мегардад магар се чиз фойдааш ба онҳо мерасад, аввал: Садакай чория (садакае ки баъди мурдан боки монад), дувум: илме ки баъди мурдани сохибаш аз у истифода шавад, севум: фарзанди солеҳе ки дар ҳақаш дуъо кунад. (Муслим). **2)**Мавриди дархост дар тавони фарди шафиъ бошад **3)**Дар мавриди умури дунявӣ шафоат хоста шавад;; **4)**Фарди шафиъ ҳозир бошад **5)**Ибороти талаби шафоат чандпахлӯ ва мубҳам набуда ва комилан возеҳ

бошанд. 6) Шафоъат дар коре бошад ки чойз бошад зараре надошта бошад.

Шафоате, ки ин шаш шартро дорост аз ачру подоши азиме бархӯрдор аст.

20. Анвои тавасул кадоманд? Тавасул ду навъ аст. Навъи аввал чоиз аст ва иборат аст аз: **1.** Тавасул ба **ИСМХО** ва сифоти Худованд; **2.** Бо анҷоми корҳои неке чун муҳаббати Паёмбар (с) ва пайравӣ аз суннати ӯ ба даргоҳи Худованд изҳори итоат ва хушӯ намудан, мисли касай се нафаре ки дар ғор буданд сипас бо тавасул ба амалҳои некашон начот ёфтанд. **3.** Инсон аз бародари мусулмон, ки зинда ва ҳозир мебошад бихоҳад, ки ӯ барояш ба даргоҳи Худованд дуъо кунад.

Навъи дуввуми тавасул, ки ботил ва ҳаром аст иборат аст аз: **1.** Чоҳ ва манзалаи паёмбарон ё авлиёро ба унвони воситаи истиҷобати дуъо қарор дода, мисли ин ки бигӯяд: Худовандо! Ба хоҳири чоҳ ва манзалати Паёмбарат ё чоҳ ва манзалати Ҳусейн, аз ту меҳоҳам, ки ин хоҳати манро бароварда сози.... Ҳар чанд чоҳ ва манзалати Паёмбар (с) ва солахон назди Худованд дорои арзиши бисёр аст, аммо ёрони он ҳазрат, ки нисбат ба дигар мардумон бештар чӯёи хайр ва некӣ буданд, он хангом, ки дучори хушсолӣ шуданд, бо вучуде, ки қабри Паёмбар (с) дар канорашон буд, ба чоҳу манзалати ӯ мутавасил нашуданд, балки мутавасил ба дуои Аббос (р) амӯи Паёмбар (с) гардиданд;

2. Ин ки фард хангоми дуо Худовандро ба паёмбарон ва авлиё савганд диҳад. Масалан, бигӯяд: Худоё ба хоҳири Паёмбарат ё ба хоҳири ҳаққонияти ӯ фалон чизро ба ман ато фармо. Ин навъ тавасул ҳаром аст, зеро савганд хӯрдани махлуқ ба махлуқ

мамнӯъ мебошад, ва ин чунин банда ҳақ надорад бар
болой Худованд магар ин ки уро тоату ибодат кунанд.